

Posudek na diplomovou práci

Jana Polišenská

PAMĚTI GLIKL Z HAMELN

Tématem předložené práce je jedna z památek židovské literatury z raného novověku, která náleží k pololidové tvorbě v jidiš – Judendeutsch. Pozornost si přitom získala především proto, že jde o dílo ženy, navíc ne ojedinělé vyprávění nebo drobné liturgické skladby známé z ženské tvorby 17. a 18. století, ale o spis značně rozsáhlý.

Diplomantka si stanovila cíl představit život a dílo Glueckel von Hameln (jak se jméno pisatelky běžně uvádí v odborné literatuře od 19. století) v historickém a literárním kontextu, a to hlavně prostřednictvím překladu vybraných částí Pamětí do češtiny. Její diplomová práce se proto logicky člení na dvě části: literárně-historickou charakteristiku (kapitoly 2 a 3) a komentovaný překlad (rozsáhlejší kapitola 4).

Druhá kapitola („Život a doba Glikl z Hameln“) podrobně pojednává o historickém a kulturním pozadí života Glikl. Třetí kapitola („Paměti Glikl bas Juda Lejb“) je věnovaná přímo jejímu dílu, a to v subkapitolách k jednotlivým otázkám: vznik Pamětí a motiv jejich sepsání, dochování textu a jeho edice, žánrové zařazení Pamětí (diplomantka v nich rozeznává směs různých tradičních i dobových prozaických útvarů včetně vylíčení vlastních zážitků nebo reprodukce již existujících textů), důležitá je subkapitola věnovaná jazyku Pamětí a vůbec jazykovým znalostem autorky, a přehled zakončuje hodnocení Pamětí jakožto typu zábavné a naučné prózy na jedné straně a historického pramene na straně druhé. Součástí této kapitoly je také shrnutí a hodnocení dosavadního bádání o Glikl a jejím díle, z něhož vyplývá, že od 19. století, kdy byl známý a jen sporadicky využívaný rukopis, a po vydání Davidem Kaufmannem (1896) badatelé v Pamětech hledali a zpracovávali především části odpovídající jejich zájmu – svědectví o životě a institucích aškenázských židovských obcí v 17. – 18. století, folklórní látky apod. Proto se memoáry Glueckel von Hameln v odborné literatuře historické nebo zvykoslovné často citují, ale na ně samotné se vědecký zájem soustředil teprve na konci 20. století. I z tohoto důvodu je diplomová práce Jany Polišenské přínosem k dosavadním informacím dostupným v českém prostředí.

Hlavní důraz ve své práci diplomantka klade na překlad (4. kapitola), který pořídila z originálního jazyka jidiš – či raději Judendeutsch – a vybrala části ilustrující obsahovou a žánrovou pestrost Pamětí. Překlad, v němž úspěšně zúročila své jazykové znalosti – hebrejštiny, němčiny a jidiš, doplňuje komentář v podobě poznámek pod čarou. Ty zahrnují věcné vysvětlivky historické a zvykoslovné, údaje o osobách a místech, z hlediska jazykového a textového jsou to identifikace citací nebo parafrází klasické hebrejské literatury včetně liturgie, vysvětlivky výrazů v Judendeutsch apod. Při práci na překladu a komentáři měla prvořadou pomůcku v edici (2006) Chavy Turniansky, přední izraelské odbornice na starší jidiš literaturu, a využila i komparace se staršími vydáními z 20. století.

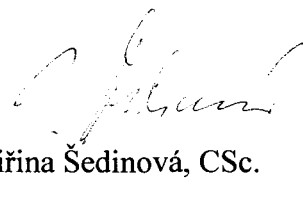
K obsahu ani metodice této diplomové práce nemám připomínky. Její výsledky svědčí o autorčiných znalostech, o jejím hlubokém zájmu o zvolené téma a svědomitém přístupu. Při studiu pramenů a odborné literatury přitom plně využila svou jazykovou výbavu a kvalifikaci v oborech hebraistiky a germanistiky. Daný cíl – představit Paměti Glikl z Hameln – práce splňuje a velmi zdařilý překlad vybraných pasáží přímo vybízí k dokončení a knižní publikaci celého díla. Po českém překladu Majsebuchu (J. Vacek, 2005 a 2006) by Paměti Glikl byly pro českou veřejnost významným krokem k poznávání evropské židovské pololidové literatury, vytvořené v hovorovém jazyce.

Celkové hodnocení:

Předložená diplomová práce Jany Polišenské je dalším zdařilým příspěvkem k sérii studií o židovské a hebrejské literatuře, které dosud vznikly v Ústavu Blízkého východu a Afriky na úrovni magisterských a doktorských disertačních prací. Po obsahové i metodologické stránce práce plně prokazuje odborné schopnosti diplomantky a po stránce formální odpovídá požadavkům kladeným na diplomovou práci. Má všechny požadované náležitosti, podrobný obsah a résumé v češtině a angličtině, pečlivě zpracovaný poznámkový aparát, strukturovanou bibliografii, v hebraistických pracích důležitý seznam zkratk a přílohu s ukázkami vlastního rukopisu Glikl a dochovaného opisu Pamětí.

Vzhledem ke kvalitám této práce ji jednoznačně doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit jako výbornou.

V Praze dne 26. ledna 2009.

Doc. PhDr. Jiřina Šedinová, CSc.